No. 166. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Nieuws- Wetenschappelijk Blad.

Vrijdag 14 *Julij.*

FRANKRIJK.

PARIJS, den 11den Julij.

Heden heeft de kamer der pairs het ontwerp op de belasting van de binnenlandsche suiker aangenomen met 80 van de 118 stemmen, zoodat zich 38 leden tegen het ontwerp hebben verklaard. De minister van finantien, *Lacave Laplagne*, heeft vóór de sluiting der algemeene discussien het woord over het ontwerp gevoerd en daarbij de belangen van de beide partijen, de kolonisten en de binnenlandsche suikerfabrikeurs, gewogen, eindigende hij met de toezegging, dat het gouvernement bereid was op de wet later terug te komen zoo de ondervinding deed blijken dat zij schadelijk was, en dat men nu reeds de kolonisten althans vrijstellen zou van het verhoogd regt voor geraffineerde witte suiker, eene bepaling die vroeger in het belang der binnenlandsche suikerraffinadeurs genomen was.

— De dagbladen blijven zich steeds met het vraagstuk van de ontbinding der wetgevende kamer bezig houden. De onderscheidene partijen schijnen het thans vrij eens te zijn, dat deze ontbinding eene noodzakelijkheid is geworden, aangezien er in de tegenwoordige kamer, bij een nog langer bestaan, geen eigenlijke meerderheid meer zou gevonden worden en geen ministerie met dezelve de behoorlijke betrekking zou kunnen onderhouden, daar ieder lid meer aan zijn bijzonder belang, of aan zijne partij, zou gehecht zijn, dan aan het algemeene welzijn. Men weet dan ook thans, dat in den raad bepaald tot de ontbinding besloten is; zoowel van de ministeriele zijde, als van die der doctrinairen, wordt reeds, zegt men, op den geest der gemeenten in de departementen gewerkt.

— Men spreekt van de aanvraag om ontslag door den minister van koophandel, *Martin*, du Nord, welke hem echter voor als nog geweigerd was.

— De generaal *de Rigny* is gisteren alhier aangekomen; hij begeeft zich naar Rijssel, om het kommandement over het Noorderdepartement weder op te nemen. Men zegt dat hij aan den aanstaanden togt naar Constantine weder deel zal nemen. — De ordonnans-officier van den maarschalk *Clausel*, *Bertrand*, die in het proces van den generaal als getuige is opgetreden, heeft, zegt men, zijne demissie ingezonden, op het hem gegeven bevel, van terstond naar Afrika terug te keeren.

— De prefect van het Seine-departement heeft, naar men verzekert, aanzoek gedaan, dat de speelhuizen in de hoofdstad, die naar eene wettelijke bepaling met den laatsten December aanstaande moeten gesloten worden, nog gedurende zes maanden geopend bleven.

— Uit Oran wordt van den 26sten junij op nieuw het berigt gegeven, dat de generaal *Bugeaud* zijne terugontbieding naar Frankrijk had gevraagd, terwijl ook daar het gerucht liep, dat men hem het bevel over de nieuwe expeditie tegen Constantine wilde opdragen. Voorts leest men in dit berigt: » De marechal-de camp *Brossard* voert steeds het bevel over de afdeeling van Oran, onder de bevelen van den luitenant-generaal *Bugeaud*; alle troepen waren tijdens de komst van *de Castor* gereed om te velde te trekken. In geval het traktaat niet ware geratificeerd geworden, zouden de militaire operatien hervat zijn, drie dagen nadat aan *Abd el-Kader* daarvan berigt was gegeven.

— Omtrent de Spaansche zaken zijn heden twee telegraphische depeches bekend geworden. De eene is van den volgenden inhoud.

» Bayonne, 9. Julij.

» *Espartero* was den 8den te Espejo, niet op de vallei van Mena rigtende. 400 paarden, van Madrid gekomen, hebben zich bij hem gevoegd.

» Men zegt dat don *Carlos*, na den overtogt van den Ebro, zich naar Cantavieja heeft begeven, waar hij verblijven zou en zijne wapenplaats vestigen. De divisie, *Brunete*, 10,000 man en 700 paarden sterk, is den 5den te Saragossa moeten komen, om zich in Neder-Arragon bij *Oraa* te voegen. Hij zou alsnu 30,000 man bijeen hebben.

» Don *Carlos* is met 8,000 man en 800 paarden uit Navarre met hem gekomen, den Ebro overgegaan. De Katalouiers zijn in hunne provincie gebleven, gelijk ook de baron *d'Oliver*."

De tweede depesche is uit Narbonne van den 10den dezer, daarin wordt het berigt gegeven van den overgang van don *Carlos* over den Ebro, met dit onderscheid, dat hier het getal troepen op 12 à 14000 man wordt begroot, en gezegd, dat de karlistische bende van *Tristany* zich bij de expeditie bevond. De baron *de Meer* was den 2osten te Tarrega. Barcelona was den 4den rustig.

Beide deze depeches behelzen over het geel weinig nadere. De opgave, dat de afdeeling van *Buerens* met 10,000 man de troepen van *Oraa* zou komen versterken en deze dan 20,000 man bedragen, mag men veilig voor overdreven houden. In brieven alhier van de grenzen wordt van het gerucht gesproken, dat het opperbevel over het Noorderleger aan *Espartero* zou worden ontnomen en voorloopig aan den generaal *Ribera* worden opgedragen.

De berigten uit Bayonne van den 6den en 7den schilderen het voorgevallene te Ernani als nog van bedenkelijker aard of dan het telegraphisch berigt vermoeden deed. De aanleidende oorzaak is geweest, dat eenige kompagnien van het regiment der Prinses goedgevonden hadden niet op het avond-apel te verschijnen. De generaal *Randon* de beltamels hebbende doen in arrest nemen, verweet de overigen voor het front van het regiment hun gedrag, toen eenige geweerschoten uit de gelederen werden gelost, die den generaal kwetsten en twee personen van den staf, naast hem, doodden. Twee regimenten, geroepen om het oproer te bedwingen, hadden gemeene zaak met de muitelingen gemaakt, en de generaal zou door de soldaten zijn gedood geworden, indien hij geene schuilplaats achter eene batterij gevonden had, waar twee kanonniers aan zijne zijde bleven. De artillerie van het engelsch legioen had reeds dadelijk in last gekregen om hare stukken tegen de kazernen op te stellen; doch eindelijk was het aan den brigadier *O'Donnel* gelukt om de orde te herstellen en de soldaten tot gehoorzaamheid te brengen. Volgens de laatste berigten uit Bayonne, zou zulks echter slechts tijdelijk zijn geweest; het gerucht wilde dat de troepen op nieuw in beweging geraakt en in den nacht van den 5den op den 6den onderling in gevecht geweest waren; de wanorde duurde in den morgen van den 6den nog voort.

De geest van indiscipline neemt intusschen, naar het schijnt, onder de constitutionele troepen vooral toe. Reeds is gemeld, dat de generaal *Jauregny* naar Irun en Fontarabie was opgetrokken om de garnizoenen dier plaatsen te bedwingen; thans schijft men uit Cadix van den 24sten Junij, dat de rust door de insubordinatie der troepen aldaar ernstig is bedreigd geweest. Twee kompagnien Andaluzische vrijwilligers, die een transport gevangenen naar St. Ferdinand moesten geleiden, weigerden aan dit bevel te voldoen, vorderende dan men hun vooraf hunne soldij uitbetaalde. De gouverneur zag zich genoodzaakt de kazerne te omsingelen en geschut tegen dezelve te rigten, om de muitelingen tot gehoorzaamheid te brengen. Wanbetaling schijnt een der hoofdoorzaken van den slechten geest der troepen te zijn.

Eene afdeeling van 400 karlisten, zich het oproer in Ernani ten nutte makende, had zich tusschen Fontarabie en St. Sebastiaan gevestigd. — De courier van Pampeluna naar Tafalla, ofschoon door 20 ruiters begeleid, is door een detachement karlisten, in hinderlaag geplaatst, gevangen genomen.

In een schrijven uit Oleron van den 6den wordt als stellig verzekerd, dat de generaal *Oraa* eene karlistische briefwisseling was magtig geworden, waarin het ontwerp der Navarreesche expeditie blootgelegd werd. Het zou werkelijk het plan van don *Carlos* zijn geweest om op Madrid af te gaan, welke stad hem bij zijne nadering zou in handen zijn gegeven. Eenige ambtenaren, waaronder militairen van aanzienlijken rang, waren in het ontwerp betrokken, inzonderheid een groot deel van den adel te Madrid. *Oraa* had op deze ontdekking verscheidene couriers naar de hoofdstad gezonden, en verzamelde om zich de magt die hij bijeen kon krijgen.

In den morgen van den 7den is te Bayonne een courier met depeches uit Madrid aangekomen. Op het oogenblik van zijn vertrek, had zich in de hoofdstad het berigt dat don *Carlos* den Ebro was overgetrokken, verspreid. Op zijn weg had gezegde courrier geen troepen van eene der beide partijen ontmoet. Door andere personen, laatstelijk uit Madrid gekomen, werd vernaald, dat de koningin en haar hofstaat zich gereed maakten om naar Sevilje te wijken; men hechtte aan dit zeggen echter weinig geloof.

Uit Madrid wordt van den 3den Julij gemeld, dat de ministers een buitengewonen raad gehouden hadden, om over de omstandigheden te beraadslagen. Den vorigen dag waren drie officieren in allerijl naar elk der drie hoofd-afdeelingen van het leger afgezonden.

— Ter beurze heerschte een algemeene stilstand in den handel; er werd bijna niets omgezet. De koersen waren flaauw. De notering was heden (11 *Julij*): 5 pCt. 110,05; 3 pCt. 70,65; Nap. 97,65; Spanje Ardoin 22⅛; Pass. 5⅛; N. Diff. 4⅜; Oude 6¼; Rom. L. 101¾.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 10den Julij.

De Grootvorst-troonsopvolger, die overal op zijnen tocht door het land, blijken van de verknochtheid der bevolking aan het gegeerde

keizerlijke huis ontvangt, heeft den 12den Junij de grenzen van Siberie bereikt, en is den volgenden dag te Tobolsk aangekomen. Daar Siberie nog nooit door eenig lid van het keizerlijk geslacht was bezocht geworden, had de aankomst des Grootvorsten in de hoofdstad van dat gewest de grootste vreugde verwekt, en van alle kanten eenen buitengemeenen toevloed naar derwaarts veroorzaakt.

— De Russische geheimraad graaf *Matuchewitz* is uit Londen te Berlijn aangekomen.

— In een brief uit Schleiz van den 4den treft men nadere bijzonderheden aan betrekkelijk den geweldigen brand die aldaar gewoed heeft. Het fraaije vorstelijke paleis, is, in weêrwil van deszelfs hooge en afzonderlijke ligging, door de vlammen bereikt geworden en met al de overige vorstelijke gebouwen, de kerk, het raadhuis, de school, de pastorie en andere gemeente-gebouwen, benevens 240 burger-huizen, in de asch gelegd. Het grootste gedeelte der laatstgenoemde gebouwen was niet verzaarborgd. De vlammen, door een hevigen noordwesten wind wijd en zijd heengevoerd, vertoonden zich met zulk eene snelheid en tot gevaar van, door den elenden bouwtrant der huizen, zoo groot, dat de bewoners der in brand geraakte gebouwen schier hoegenaamd geene goederen in veiligheid konden brengen. Behalve de 500 huisgezinnen die door deze ramp hunne have en huisvesting hebben verloren, zijn er verscheiden menschen in de vlammen omgekomen.

— De algemeene Zwitsersche landdag is den 3den dezer te Lucern, onder voorzitting van den heer *Amrhijn*, met de gewone plegtigheden geopend geworden. Een talrijk publiek was daarbij tegenwoordig. In zijne openingsrede heeft de heer *Amrhijn* gezegd dat de betrekkingen van Zwitserland met de Europesche mogendheden niets te wenschen overlieten, en de aandacht en zorgen der afgevaardigden dus bij uitsluiting aan de binnenlandsche belangen konden besteed worden, onder welke de financiele aangelegenheden eene meer bijzondere aandacht verreischten. — De kantons hebben naar den thans geopenden landdag meestal dezelfde afgevaardigden gezonden, als waardoor zij op den vorigen werden vertegenwoordigd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 13den Julij.

De provinciale staten van Overijssel hebben in hunne zitting van den 8sten dezer, als lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, herkozen, den heer Mr. *R. S. van der Gronden*, gelijk mede, als leden van Gedeputeerde Staten, de heeren *R. F. C.* baron *Bentinck tot Schoonheten* en *J. van de Poll* Jz.

— Bij het leger in Oostindië zijn overgeplaats, de 2de luitenants *C. Dierkens*, *L. J. van Loenen* en *L. J. J. R. Leichler*, respectivelijk van de 10de, 13de en 14de afdeeling infanterie.

In rang en ancienneteit is weder in dienst gesteld, bij de 2de afdeeling, de 1ste luitenant op non-activiteit, *H. G. Tuck*.

De titulaire onder-constructeurs der 2de klasse op 's Rijks werven te Amsterdam en te Vlissingen, *H. W. Schokker* en *L. K. Turk*, zijn als zoodanig effectief benoemd geworden.

— Men vernoemt dat de onder-directeur van 's Rijks stoeterij te Borculo, de majoor *van Kretschmar van Wijk en Aalberg*, in last heeft gekregen zich naar Engeland te begeven, ten einde aldaar, ten behoeve van 's Rijks stoeterij, eenige allerbeste merrien van groote taille te doen aankoopen.

— Zijner Majesteits corvet *Heldin* zal door de directie der marine te Hellevoetsluis in het openbaar worden verkocht.

— Uit Nieuwe Pekel-A wordt van den 8sten dezer geschreven:

» Op gisteren, zijnde Vrijdag, den 7den dezer, des voormiddags omtrent elf ure, ontstond alhier brand in het voor eenige jaren nieuw gebouwde huis en schuur van den landgebruiker *Freerk Klazes Harsing*, welke zoo schielijk toenam, dat, niettegenstaande de zoo spoedig mogelijk aangebragte hulp der twee brandspuiten dezer gemeente en eene uit de gemeente Oude Pekel-A, het geheele huis en de schuur in de asch zijn gelegd, en niet dan een gedeelte van de huismeubelen is gered, doch eene hoeveelheid van 150 mudden gedorschte rogge, eenig ander koorn, eene partij hooi, een karrewagen, eene wipkar en boerengereedschappen verbrand zijn; een naburig huis, dat reeds vuur gevat had, is behouden gebleven; het verbrande huis was voor drieduizend gl. verzaarborgd."

— Men meldt uit Leeuwarden dat aldaar 11. Vrijdag de doodstraf voltrokken is aan *Pieter Sakes Weijsma*, overtuigd van vergiftiging zijner echtgenoot.

— Uit het verslag van de gedeputeerde Staten der provincie Vriesland, uitgebragt in de vergadering van de Staten van dat gewest van den 4den dezer, ontleenen wij het volgende, als gevende een voldoend overzigt van den toestand van Groningen, gedurende het laatstverloopen jaar:

» Het is waar, ook deze provincie heeft door natuurlijke rampen, bijzonder door hevige en veelvuldige stormwinden en hoge vloeden, geleden; doch wij hebben geene, uit zedelijke oorzaken ontstane, algemeene onheilen te betreuren. Het is waar, de uitkomsten van den oogst zijn in 1836 niet zoo voordeelig geweest, als in het laatstvoorgaande jaar, en het buitengewoon vochtige weder in den laatsten herfst en winter heeft vele nadeelen en verliezen veroorzaakt; doch de algemeene gesteldheid van den landbouw, die eerste en voorname bron onzer gewestelijke welvaart, kan niet alleen niet gezegd worden, in het algemeen, ongunstig te zijn, maar levert in tegendeel, bij voortduring verwachtingen op, welke de landbouwende klasse in dit gewest moeten opbeuren en met tevredenheid vervullen. Kwijning en lusteloosheid hebben bij haar plaats gemaakt voor hoop en vertrouwen, de moed is herboren, en de uitzigten in de toekomst zijn niet verdonkerd. Onze gewestelijke graanhandel, die tweede voorname bron van onze welvaart, is levendiger geworden, en de voortdurende werking van de den landbouw beschermende wetten, wier heilzame invloed thans wel bij onderzinding gebleken is, wier nuttigheid en gewigt meer en meer erkend en op den regten prijs gesteld wordt, en waarvoor de ingezetenen van dit gewest steeds dankbaar zijn, doet ons de gegronde hoop voeden, dat die handel nog in belangrijkheid zal toenemen, dat zijn bloei gunstig zal werken op den bloei des landbouws, die, bij de bewaring voor rampen en onvruchtbare jaren, en bij de voortduring der reeds plaats hebbende verheerde prijzen van zoo vele voortbrengselen onzes bodems, niet missen kan in dit bij uitnemendheid landbouwend gewest den heilzaamsten invloed uit te oefenen op al de takken van nijverheid en bedrijf en op de welvaart van de onderscheidene standen en betrekkingen der maatschappij."

Er hebben een aantal bevorderingen bij het belgische leger plaats gehad; 16 2de kapiteins zijn tot 1e kapiteins bevorderd, 42 1ste luitenants tot kapiteins, 92 2de luitenants tot 1ste luitenants, en 96 onder-officieren tot 2de luitenants.

— In een der Antwerpsche bladen van heden leest men:

» Wij laten hier een staaltje volgen van den vooruitgang der beschaving op het platte land, waarover wij ons sedert 1830 te verheugen hebben:

» Zekere loodgieter hier ter stede, de heer *van Volsem*, woonende in de straat *de la Montagne* is verleden Zaturdag bijna het slagtoffer geworden van de hoogstongerijmde geruchten die in eenige dorpen in omloop zijn, omtrent het opligten van jonge kinderen. De pastoor van de gemeente Hoylaert had den genoemden loodgieter ontboden om herstellingen aan eene pomp te doen. In het dorp gekomen, had hij aan een kind eenige centen aangeboden om hem de woning van den pastoor aan te wijzen. Op het gezigt van een vreemdeling die geld aan een kind uitdeelde, geraakten de boeren in woede; met hooivorken, schoppen, spaden enz., vielen zij op den onverlaat aan met den dood dreigende. Het heeft den onschuldigen loodgieter uitgelijpelijk veel moeite gekost om uit de handen dier dolzinnigen te geraken. Thans moet hij, van den schrik ongesteld, het bed houden."

— In den omtrek van Geraardsbergen is dezer dagen den 9den een bijbelverkooper, die in betrekking tot de Britsche bijbelvereeniging staat, van Oudenaarde komende, met stokken, door een vijftal met stokken gewapende mannen aangevallen en deerlijk mishandeld. Na lang bewusteloos op den weg te hebben gelegen, is het hun eindelijk gelukt Geraardsbergen te bereiken, alwaar hun hulp is toegebragt en de politie dadelijk een onderzoek naar de daders heeft te werk gesteld.

— Het Antwerpsch beurs-berigt van gisteren luidt, dat de handel flauw was en de koers der spaansche Ardoins steeds dalende. De notering was gisteren (12 *Julij*): Belg. 101; O. Metall. 104; Spanje Ardoin 20⅛; Difered 2; Nap. renten 92⅜; B. Tavolière 58¼; Sicil. 91⅛; Rom. L. 101; Certif. te Antw. 97⅜; Braz. 65; Wisselkoers op Amst. en Rott. ⅛ pCt. premie.

Over België zijn berigten uit Londen tot den 11den dezer ontvangen, die niets bijzonders behelzen.

— Ter Londensche beurze van den 10den waren genoteerd: geo. 92⅛ à ⅝; Ned. W. S. 5 pCt. 99⅜, 100, 99¾; 2½ pCt. 52⅛, ¼; Spanje, contant 21, 20⅞ à ¾; Pass. 5¼ à ⅛; Dif. 7¾ à ⅛; Port. 5 pCt. 44¼, 43¾ à ½; Ld. 5 pCt. 27¾; Braz. 84½ à ¼.

171ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIJFDE KLASSE.

21ste Trekking:					22ste Trekking:				
No.	10059	een prijs van	1000	gld.	No.	5620	een prijs van	1000	gld.
»	1727	»	»	» 1000	»	4962	»	»	» 1000 »
»	3567	»	»	» 1000	»				

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (12 *Julij*) waren genoteerd: Werkel. Sch. 2½ pCt. 52⅛, ½, ⅛; dito 5 pCt. 100; Kamb. 96, 22 15/16; Amort.-Synd. 4½ pCt. 99⅞, ⅝; dito 3½ pCt. 76; Handelm. 174½, ¾; Oost-Indië 5 pCt. 98, 99⅛, 98; Ard. 88 ⅝ 11/16, ¾ 15/16; Met. 5 pCt. 100; Columb. 76; Per. 14¼.

*** Op een der Dorpen in de omstreken van *Breda* worden voor een bejaard HEER, met eene Vrouwelijke OPPER-TROOST gevraagd twee GEMEUBELEERDE KAMERS, benevens den KOST. De hiertoe inclinerenden gelieven zich, met *Franco*-Brieven, houdende opgaaf der Voorwaarden, onder L tter M, te adresseren bij den Boekverkooper CORNELIS ARRENBERG, op de *Noordblaak*, te *Rotterdam*.

Te Breda, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.